

WWW.UNI...RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

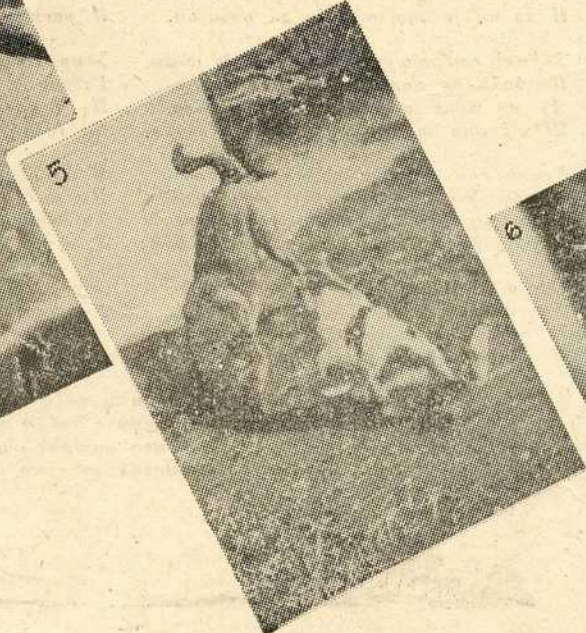
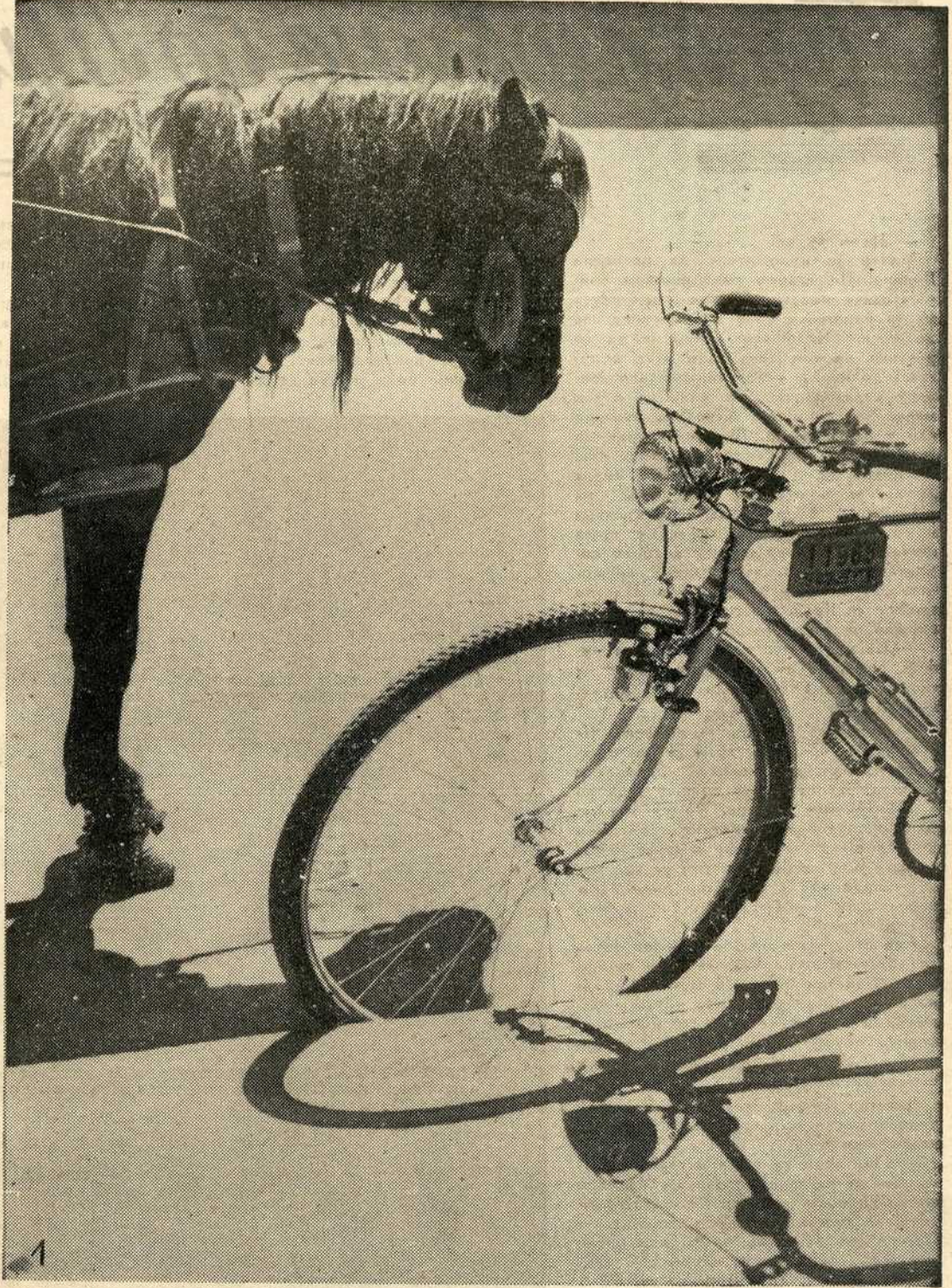
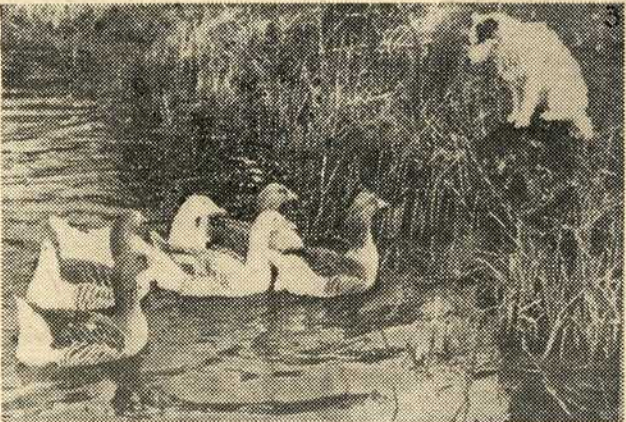
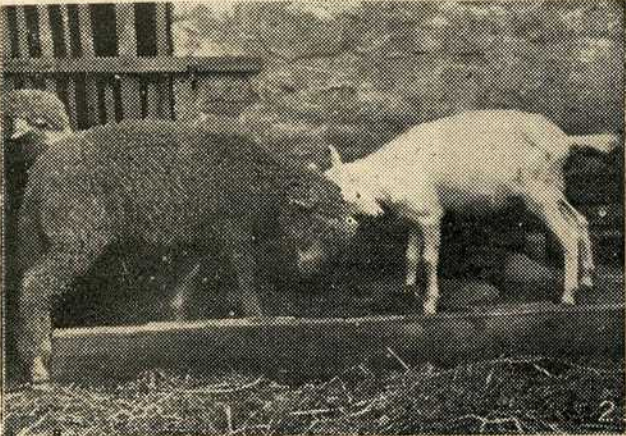
Коло

СРПСКИ НЕДЕЉНИ ИЛУСТРОВАНИ ЛИСТ

Број 136 12 августа 1944 Дни. 7

Очи су рекли...

1 — Хм! И на томе људи јашу?!
 2 — Хајде да видимо ко је јачи!
 3 — Скачи! Шта се бојиш? Да знаш само како је угодно у води.
 4 — Какав је ово брбљиви народ?
 5 — Приђи ако смеш!
 6 — Зар нисам леп — магарац?
 ... рекли би они да умеју говорити. Али, пошто им није дат дар говора, ми, гледајући ове слике, верујемо да они тако „мисле“. Јер, често, животиње, наши пријатељи и верни пратиоци кроз живот, својим понашањем, покретима и гласом објасне човеку оно што су учиниле, или што намеравају учинити, убедљивије, него да су то исказали речима.

Слика 1. Инж. Р. Стефановић — 2. приватна својина — 3).

Трустоловине по Тихом океану

— РОМАН ОД Р. АРДЕНА —

— Јесте, ту су!

Милер је имао згоду да посматра Вилера. По старом разбојничком обичају доњу половину лица покривала му је марама, а капа му натучена све до носа. Мало што могло је да се разазна на том лицу. Али стас и тај глас! Толико је обоје то капетану Милеру долазило познато иако се његов мозак од попијеног алкохола налазио као у некој магли. Био је сигуран да је и Вилеров глас скоро већ негде чуо. Очевидно да је тај модерни пират Јужног мора одлично знао стање на „Мемфису“. Узео је кључеве трезора и сишао доле да би се после свега пет минута понова вратио и то са познатим Герхорновим ручним коферчетом, у коме су били бисери. Пре него што ће се Вилер вратити на свој брод, одржао је мали говор:

— На моме мосту је машинска пушка. Останите како стојите, иначе ће свашта с вама свима да буде! Хајте, момци!

И Вилерова момчад је кренула. Истом оном брзином, како су се појавили на палуби „Мемфиса“, тако су и нестали. Затим су ступиле у дејство и „Маријетине“ пумпе. То су морале бити врло добре и модерне дршке, јер је „Маријета“ све мање и мање лежала на боку, сваки минутом се све више усправљала у нормални положај, а поплавлени део брода изгубио је свој водени терет.

Још су стајале палубе бродова једна уз другу. Изгледало је све као привиђење. Капетан Милер и момчад држали су још руке у вис. На другој страни људи су и даље претећи држали уперено оружје на вих. Затим се од једном „Маријета“ одвојила и пуном паром отпловила.

Капетан Милер пустио је своје већ укочене руке и крештавим гласом издавао наређења.

— Сви људи на своја места! — Ретко би се он иначе толиком брзином подео на мост. — Скупо ће они то платити! — рекао је првом крманошу. — Појуримо за њима па ма нам прсли котлови! Пуном паром напред! — викнуо је. Али шта се то дешава! Рука му је остала у ваздуху. Шта је то са чокчом?

Она три мангупа која су дошла на мост и првог крманоша отерали у хоше, у највећој брзини су успели да демонтирају чокча. Тај је био ту али осовина, на којој треба да стоји, измучена је била из лежишног стуба. Осигурач и клин за затегу нису били ту; вероватно су лежали на дну мора. На броду је било резервних делова, али их је требало прво донети и монтирати. За све то требало је времена, а пиратски брод са својим угашеним светиљкама је већ нестало.

Милер је викао и беснео. Његове клетве претстављале су нешто најгоре што се да замислити. Дуго времена је требало док је чокча на крми монтиран како треба. На гоњење „Маријете“ више се није могло мислити.

Герхорн је међутим дошао себи. У глави му је бубњало, али није био озбиљније повређен. Батрајуги се успео се на мост. Бесно је истраго капетану флашу са вискијем из шака и бацно далеко у море. — Зар ви још мислите на своје проклето пијанчење?

— Морам да дам себи снаге! — зарулао је Милер, чије лице је добило дрвену и плаву боју. — Шта мислите, зар је ово за мене маленкост?

Герхорн је збуњено претурало по цевовима. — Бисери су отишли, није ли тако? Они су нас и напали због бисера, зар не?

— Проклети бисери, — кукао је Милер, — бар да их нисам никада примио на брод!

Герхорн, тај високи, снажни и несумњиво храбри човек сео је на столицу, коју је обично употребљавао капетан. — Изненадили су нас, а ми ни слутили нисмо шта нам се спрема. Шта ћемо сада?

Милер је чепркао своју беду чекиња гледа у карте. Осигуравачка предузећа су имала разлога да врше контролу. Само кад би могли сада јавити преко радија!

— Герхорн је затресао главу која га је болила. — Не, нису. Осигуравачка предузећа су желела да се да стварна вредност бисера, па би при истовару у Батавији контролисали. А Кидовим људима није било згодно да им се за-

сандук не треба отпремну станицу. Да, то је проклето тврдичење. Сада се види да сваки брод треба да има отпремну радио-станицу! Шта да радимо? Хоћемо ли даље до Батавије или да се вратимо натраг? Натраг смо за шест до седам часова, а до Батавије нам треба осамнаест. За седам часова би већ могли радиотелеграфисати!

Герхорн је тешко уздахнуо: — На хајдемо натраг, капетане. Не очекујем ништа доброг. Боље да претрпимо сад одмах крах него кроз три дана.

Милер је издао наређење и машина је почела понова да ради. Неко време је сам Милер држао чокча. — Идите у машински простор младићима, — рекао је првом крманошу, — па нека подложе стари сандук коликогод може издржати. — Затим се обрнуо Герхорну: — Пало ми је нешто на памет! За седам часова ћемо телеграфисати. Сва пристаништа ће сазнати шта се догодило. Пиратски чун за седам часова нигде неће моћи да пристане. Нека иде у ком правцу хоће, ђаво нека ме носи ако избегне полицији! Замолићемо их да пошаљу и пар авиона. Тај мангуп Вилер је прави во! Није ни помислио на то да ћемо се вратити и телеграфисати! Сутра пре подне већ ћемо га дочекати за гупу! Мислио је да нећемо брзо направити чокча на крми. Илиот!

Герхорн није баш био тако поуздан: — Сигурно је да ћемо све предузети да их похватамо, али не верујем, капетане, да је то тако једноставно. Напад је подло и тачно израчунат па верујем, да су се ти људи добро побринули за своје бекство!

Милеру то није ишло у главу: — „Маријета“

— „Престаните већ једном са „Маријетом“ и Вилером! — Герхорн је постајао све нервознији. — Нити тај сандук има име „Маријета“ нити капетана Вилера. — Колико цените да је јак тај брод.

Милер се почеша по носу и поче да размишља:

— Мали је брод, али су јаке машине. Грађев је, колико се дало видети, сасвим солидно. Часна реч било је мрачно, па тај брод добро нисам ни видео. Велики сигурно није био.

— Да није био велики, видео сам и сам! — огорчено се подругљивао Герхорн. — Је ли то био теретњак, реморкер или рибарски брод? До ђавола, морамо знати рећи какав нас је брод опљачкао!

Милер се чешкао по глави. — Могло је да плови и на једној страни, дакле модерно је грађев. Можда је то био и торпедни чамац!

Герхорн се уздигао и ударио ногом по поду. — Нисам морнар, па се од мене и не може очекивати да знам, али од вас сигурно, капетане! Од пића вам је била пуна глава па сте све двојструко видели. Позовите момчад нека она да своје мишљење!

Када је дошао први крманош, Милер га је испитивао, али ни он није знао ништа тачније да каже. Исто тако је било и с другим члановима посаде.

У рану зору „Мемфис“ се вратио полазној тачци и упутио у луку. То природно пристаниште био је дубоки залив на средњем острву, које је припадало Хенриху ван Мору. На том острву налазила се и радио-станица.

Чим је бачена котва, одвојило се са брода чамац, који је одвезао Герхорна и капетана Милера на острво. Како нико није очекивао „Мемфисов“ повратак, то није било ни кола. Зато су Герхорн и Милер морали пешине да одјуре до радио-станице и капетан је од трачава изгубио дах, јер се он већ теценијама одвикао од таквог брзог кретања. Иако је са мора дувао похладни поветарац, обојица су били у зноју док су стигли до кућице. Радиотелеграфиста Петар имао је здрав и дубок сан. Милер је добро ударао ногом у врата док се Петар, мали и понешто комичан човек, појавио пред њима.

(Наставиће се)

Марија Холст као сликарка

*Осам сам те опет само у сну савио,
Ал не могу тачно свега да се сетим,
Једино што памтим да сам срећан био
И да ми је дошло небу да полетим.*

*Ноћас сам те опет само у сну савио,
Ал не могу тачно свега да се сетим,
Једино што памтим да сам срећан био
И да ми је дошло небу да полетим.*

*Збуњен сам још сада, тешка ми је глава,
Не боли ме ништа, а тело ми гори,
Ал ми ипак нешто живот очарава,
Што немам на јави у сну ми се створи.*

*Уснио сам море, немирио, широко
И крај њега дворац окружен дрвећем
Мирисних смокава, чемпреса и бора,
Прастарим палмама и шареним цвећем.*

*Сутон се лагано спуштао са неба,
Док је поветарац шаптао са стена
И милово страшно заљубљене очи
И дивне облике размажених жена.*

*А ја сам у шетњи поред двorca стара,
Кроз алеје цвећа непрегледне баште,
Удисао мирис расцветаног иара
И расипно жеље распевање маште.*

*Усамљен сам тако стиго до обале
Гледао у море, пенушаво, шумно
И зажелих да си и ти поред мене,
Да те љубим дуго, страшно и безумно.*

*И деси се чудо, судбина га даде,
Из немирног мора-сребрпасте пене,
Ти се изненада, ко звезда да паде,
У цупој лепоти створи покрај мене.*

*Закуца ми срце, узбуђено, јако
Узе те на руке и стего на груди,
А кад те пољуби, у заносу, лако,
Од радости силне одмах се пробуди.*

*И сада се мислим и дође ми жао,
Што на јави нисам с тобом тамо био,
Кад већ није тако најбоље би било,
Да те нисам никад ни срео, ни савио.*

ПЕТАР К. СИМОНОВИЋ

УНИВЕРЗИТЕТ

БИБЛИОТЕКА

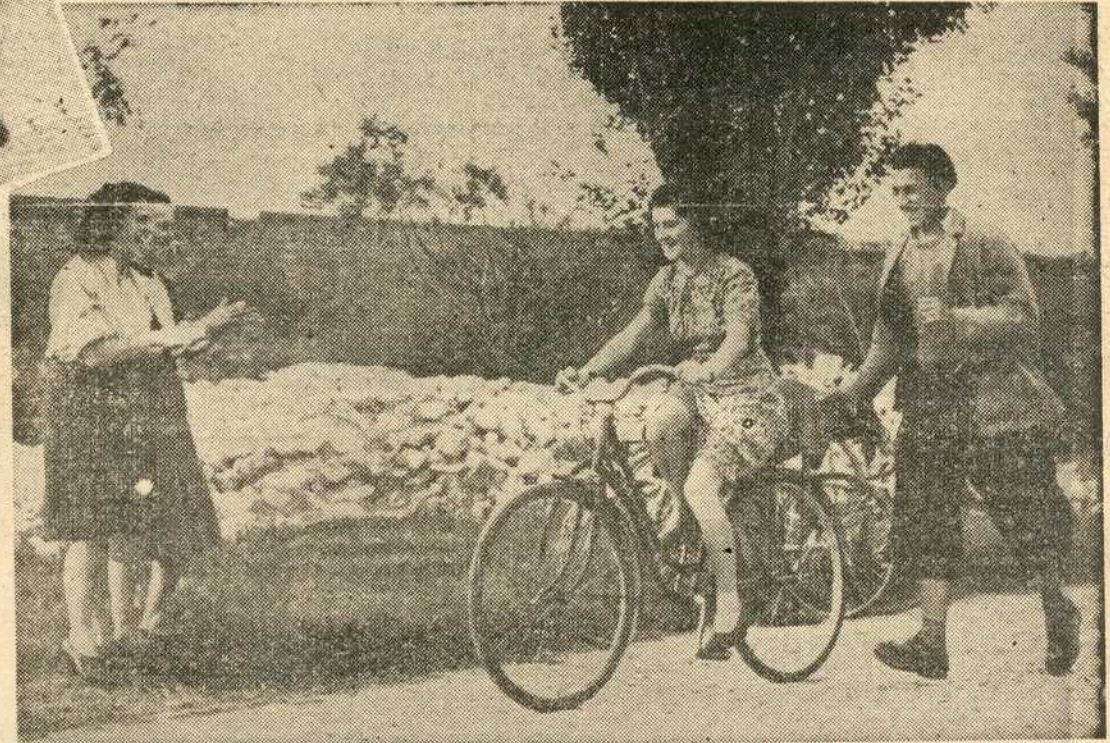

и свуда. Немилосрдна је и мада је женског рода, нема ничега у себи женског. Груба је и не зна за нежност. Мирослава се замислила посматрала је неколико тренутака у својој подвезсти видела већ себе у њеном загрљају, намрштала се, махнула руком и одлучила. Помогнута од свог пратиоца покушала је. Први покушај није успео. Други пут је ишло већ нешто боље. Придржавањем је некако кренула. Камена коцка је привлачила, као да се закон земљине теже не може мимоићи. Педале су се окретале несигурно, али ипак некако. Тако круг, два, пад ударац, згрчени мишићи на лицу од болова, али очи без суза. После неколико минута даље... Сутра поново, тако све док није улетела у низ бициклиста, који изгледа као бескрајан ланац и предала се саобраћајном ритму.

Тако је у животу све с почетка тешко, а касније нешто лакше док најзад пређе у навику.

М. Т.

Сваки је почетак тешак

Познато је, да је све у животу што се почиње с почетка тешко. Некада је она била мала, нејака. Наслађајући се на руке своје драге мајнице покушавала је да исправи своја још ненавикнута на терет колена, која су клецала и да учини корак, два... Али онда је то било тешко. Слабачке ноге отказивале су послушност и поред многих родитељских настојања, да је поставе на своје ноге, ишло је доста тешко. Најзад је некако пошло. Начињени су први корак, а затим још један, па још један и тако је проходила...

Полазећи у школу с таблицом, сунђером и букваром испод руке, онда се мала Мирослава, мада није знала још да држи крижуљу у руци, веселила, незнајући више пута ни сама зашто. Тачка, црта, цртица, леви, десни полукруг и прво слово се указало на таблци. Кроз неколико дана цео задатак. Затим своје име. А тада писмо, фељтон и ко зна шта све...

Тако је то било онда. Време је прошло. Године су прокујале. Мала Мирослава је постала госпођица Мирослава. — Једног дана снег се топио. А за њим је пролетње сунце бојажљиво и нежно миловало природу. Трава је озеленила, дрвеће се расцветало и одлистало. Деца су се играла на сунцу. Свет је радним даном одлазио на посао, а у слободне часове, према данашњим могућностима, на излет. Насловена на прозор, удишући свеж ваздух, Мирослава је тужним погледом посматрала своје познанице и познанике, како су једним одлучним покретом закорачили бицикле, притисли педале, замакли иза угла и ишчезли негде у природу... У њој се појављивала жега и и тињала помисао када ће и она. Најзад се указала и та могућност. Ево је сада пред нама. — Гранитна коцка, тамо негде поред Дунава, тврда је као

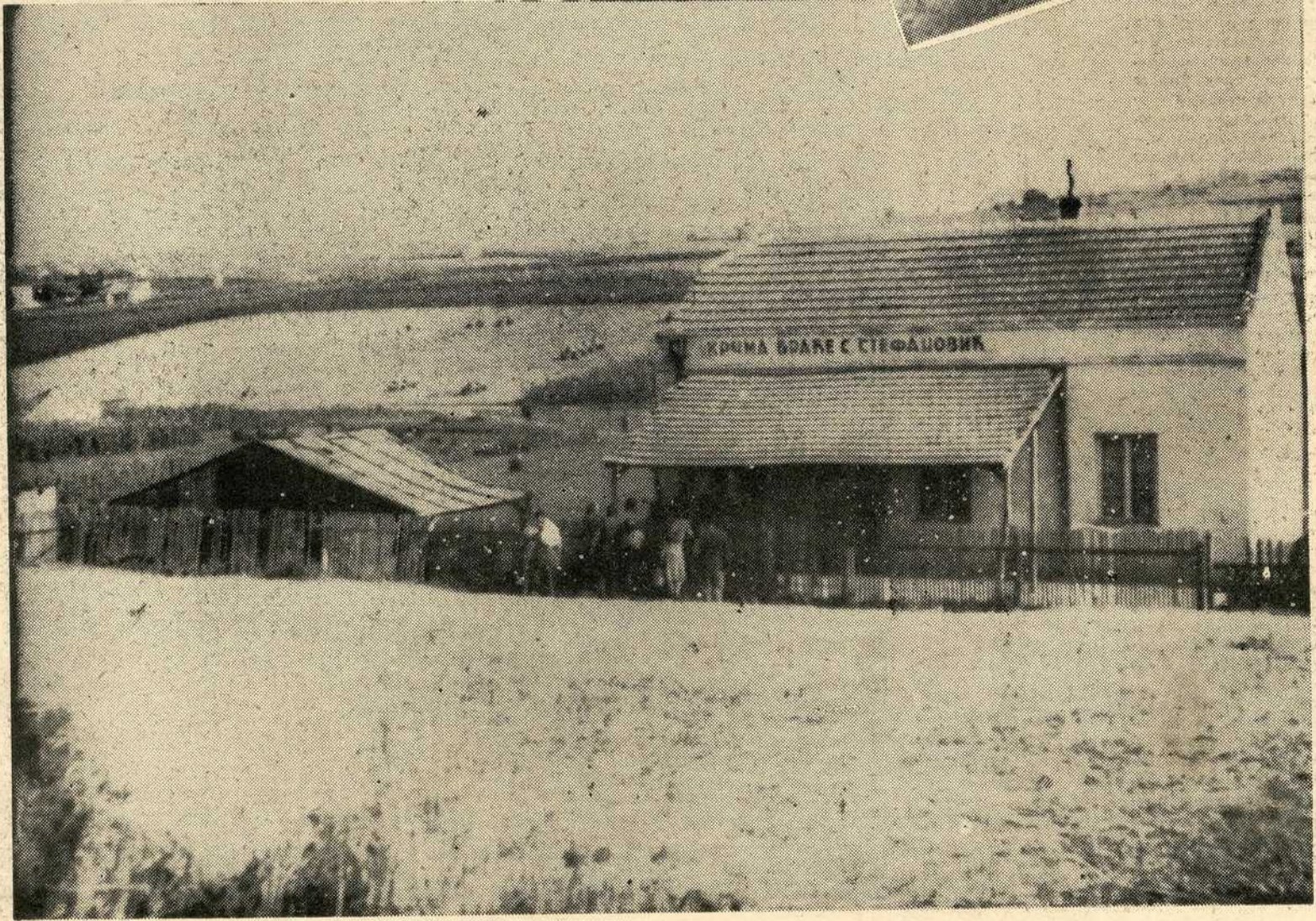
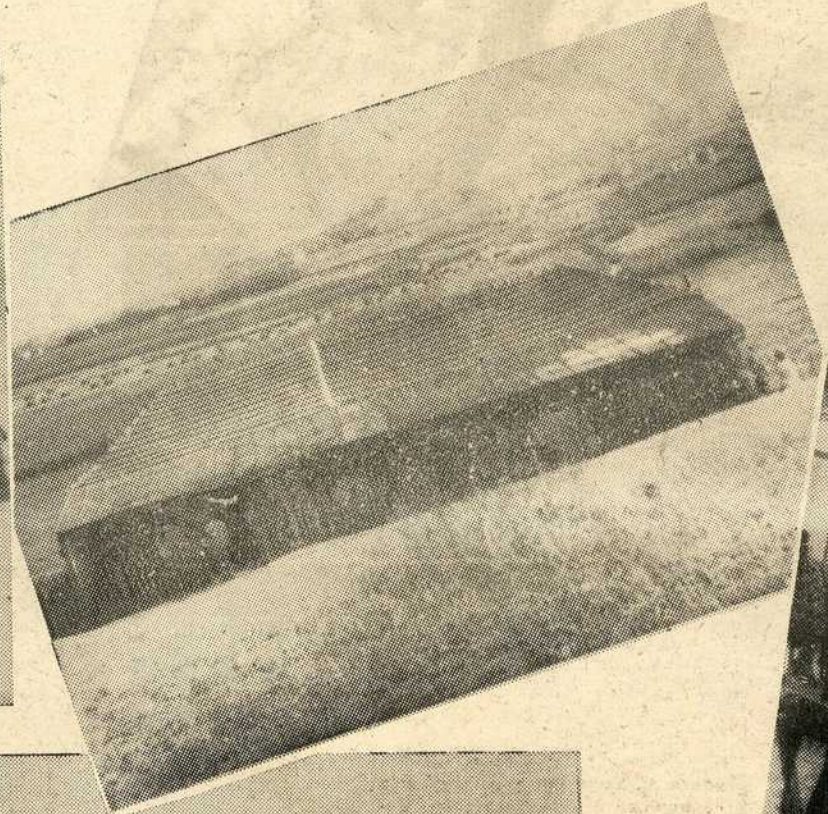
(Сликаци: А. Симић)

Година од 1941 године до данас изменили су знатно наш начин живота, наше навике и обичаје, врсте запослења и професије, а у последње време и сам изглед Београда. Школска омладина и мушка и женска, нарочито она која је за ове три године наизменично стизала пред вишим течајним испитом трпела је много. Без уџбеника, којих је у последње време врло много недостајало, без предметних наставника, редовне наставе и довољно слободног времена за озбиљан и сталожан рад — погођена овим и још многим другим свакодневним недаћама и тешкоћама није прекинула школовање и није се лако одвојила од школске клупе без матурске сведоџбе у цену.

Сада када се школска година завршава и када се матурски кандидати растају од својих учioniца, којих ове године као да није ни било и одвајају од школских клупа, које нису употребили, сећају се како су на почетку школске 1943/44 године принуђени с пуно воље и пожртвовања према својим сопственим могућностима да, завршавајући школовање створе од себе кадар способних и поштених људи и оспособе се тако да у данима који настају и који се већ појављују на њиховом хоризонту не само изврше смену многих генерација него и преузму вођство друштвеног живота као и његово спровођење у целости.

Схватајући правилно свој данашњи положај, наступајући у живот, без мало, мада препуштена сама себи и са још непотпуним и недовољним животним искуством са извесном дозом завидљивости према својим млађим колегама, који су ослобођени полагања нижег течајног испита, овогодишња омладина показала је на матурским испитима свих београдских гимназија не само одличне резултате,

...to je ispoljila i mnoge pozitivne osobine, koje nisu mogle ostati
...izražene i koje ni sami nastavnički kolegiјumi pojedinih
...gimnazija nisu u ovaквој situaciji očekivali.

Пробијајући се, у последње време, као што су извештаји
...ампе регистровани, сеоским путевима, врлетима и козјим стазама
...лог и Великог Мокрог дуга, Маринкове Баре, Јајинаца, Мирјева,
...модража или Сланца, хватајући се у коштац са свим животним
...даћама данашњице, борила се примерно за свој опстанак и сто-
...и пред испитном комисијом у кафанским просторијама, дворишта,
...ивацима или пројанцима ни једног јединог тренутка није за-
...авила на свој брижљиво однегован младалчки идеал испуњен
...ном маштом и проткан разноразним идејама.

Признање директора гимназије и целокупног наставничког
...легијума дато кандидатима матуре после њиховог полагања и бу-
...ним носиоцима јавног живота најбоље илуструје колико је ово-

годишња школска омладина правилно схватила значај садашњице
и са колико разумевања и перспектива улази у будућност.

Назад растајући се дефинитивно од гимназијских зграда,
тесног дворишта и напуштајући ђачке капе и дрне школске кеђеље
са дипломама о признатој зрелости у руди многим су тренутно
потекле сузе радоснице, које су се нешто касније претвориле у
ретку одлучност под којом се чврстом ногом закорачило напред у нов
живот у сутрашњицу...

М. А. Т.

НА КРАЈУ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

Лако решење

К олико има незгода и неочекиваних згода чување станова оних који су се иселили из Београда и отишли на дуже „летовање“, чули сте доста ако сами нисте ништа слично доживели. Ја се лично нисам примио да чувам ничији стан. То је у радно мој добар пријатељ Јоца Протић. А да видите шта се мени догодило док је Јоца чувао туђи стан.

Већ давно је мене Јоца позвао да га посетим. Још у оно лепо време док људи нису ни мислили да планују.

— Посети нас испак једном... Обещао сам то Јоци, пошто смо се први пут после његовог векчања срели. Потресао ми је снажно руку.

— Моја жена те још не познаје и сигурно ће се много обрадовати, јер сам јој толико причао о теби.

— Доћућу.

— Можеш ли у идући петак?

— Добро. У идући петак.

Дао ми је адресу и удаљио се.

У петак нисам могао да дођем. Послао сам цвеће и извињо се. Своју посету сам заказао за идући петак. И опет је нешто испрело. И опет сам изабрао идући петак. Нисам требао то да урадим, јер ни у тај петак нисам дошао. И како то обично бива, одгађао сам своју посету, а обећање сам ипак хтео да одржим. Био сам љут на самога себе, али је моја радозналост ипак расла, јер сам хтео да видим Јоцину жену. Никако нисам могао да остварим своје обећање. После су дошли други крупни неочекивани догађаји. Тако је прошло пола године. Како пролази време! Дуже нисам могао да очекујем, јер ми је изгледало да сам Јоцу већ доста изапустио, пошто ми више није ни одговарао на моја писма. Нисам ни смео да мислим на то да је један петак сустизао други, и да још нисам стигао да одговорим својој обавези. Онда сам био позван на један курс. И после повратка, моја прва посета требала је да буде одређена. Јоци. Али, нисам се вратио одмах. Био ми је поверен неки важан посао из кога нисам могао да се извучем. Али све има свој крај, а тако исто и моје глупо од-

лагање. Био је баш петак, кад сам се упутио његовом стану. Кућа није била оштећена. Зазвонио сам и служавка ми је отворила врата и увела у салон. Примила ме је млада и пријатна дама.

— Милостива, ја сам одушевљен, јер вас такву нисам ни замишљао. Срећан човек! — и пољубио сам јој руку.

— Ко?

— На ваш муж! Ми смо стари пријатељи.

Она се благо осмехивала и покривала своје бисерне зубиће.

— Не би л' било тако љубазни да ми одате ваше име?

Руком сам прешао преко намрштеног чела.

— Извините госпођо, ја се зovem Риста.

— Још никад нисам чула за вас. Био сам мало разочаран.

— То није нимало лепо од вашег мужа, а сем тога још ме је и позвао.

— А мени није ништа рекао.

Објаснио сам јој да ме је позвао још пре пола године у петак, а ја сам се тек сад одлучио.

— А тако?

— Где је ваш супруг?, сетих се да је запитам.

— У Бечу.

— У Бечу? То је заиста глупо, а ја сам се толико радовао да ћу га видети. Позвала је служавку и додала ми је:

— Па ипак то није разлог да одете одмах. Ручајете са мном.

Ручак је био раскошан. Да сам знао да Јоца има тако дивну жену, дошао бих много раније. Колико сам тога изгубио. И да бих бар донекле надокнадио изгубљено време, приликом опраштања љубио сам њену руку дуже него што је то дозвољено.

И баш тога дана срео сам Јоцу на пијаци. Био сам необично изненађен.

— Јоцо, зар си се већ вратио из Беча?

— Како из Беча?

Мислио сам да си у Бечу.

— Никад још нисам био у Бечу. А ко ти је то рекао?

— Твоја жена данас о ручку.

— Где?

— У твом стану, брате.

— Већ слутим. Ти си био у мом стану, а ја не станујем тамо. Тамо је моја евастика. Жена је отишла у унутрашњост. Ја станујем код једног друга, а у наш стан се уселила моја свастика, пошто ће она у бољем реду одржавати стан.

Ретко кад сам био тако изненађен као онога пута. Али ипак морам да се одам. Сада ручавам сваког дана са оном дамом. Савршено кува, а ја сам тако петљао са исхраном и никако нисам знао како да решим тај проблем. Ручавам са њом зато сваког дана, јер је од пре три дана постала мојом женом. А оно о мужу била је измислила.

М. Странд

Династија дрвосеча

Т ребало би да имате више породичног поноса! оменуто је Перић, дописник престоничког дневног листа „Зора“, браћу Трифуна и Микку.

Оба су брата били дрвосече и никада још нису имали времена да размислијају шта је то породични понос.

— Назите, продужио је дописник престоничког листа, ваш отац је био дрвосеча, а исто тако био је то и ваш деда.

Трифун и Мика климнуше главом и знак пристанка.

— И отац нашега деде такође је обарао стабла!

— Знате ли то сигурно?

— На имамо још секиру, којом је већ радно отац нашега деде.

Дописник престоничког листа замало да не падне у несвест од узбуђења.

— И ви то говорите овако олако без икаквог поштовања! Свакако да не знате

шта значи, ако неко има непрекидан низ предака који су се бавили једним те истим занимањем! Ви и не знате да сте права династија дрвосеча, а она секира коју сте наследили, представља као породична секира највећу реткост, и ради тога морате је чувати с највећим поштовањем. Али ја ћу се већ побринути да што пре исправим оно, што сте досада пропустили да учините у своме духовном сленулу.

Дописник престоничког листа, као врло вредан новинар, послао је врло опширан извештај својој редакцији.

Успех није изостао. У штампи су се појавили читави чланци у којима су величали и честитали обојица браћа као члановима породице која је кроз цео низ генерација остала верна своме звању. Новине су чак репродуковале слику Трифуна и Мике, као и слику породичне секире, која већ сто прелази коју генерацију, тако да је увек отац

Лепе београђанке на селу нису више, као некада, реткост. Стотине младих београдских девојака живе по селима, привикавају се тамашњим приликама, помажу при пољским радовима и полако се враћају начину живота њихових дедова. И градску одећу заменила су лепом српском народном ношњом. Ових шест младих београђанки враћају се после службе божије, у сеоској црквици, преко покошене ливаде, одевене у празнично руво. Занста, изгледају свеже и лепе. (Снимак: приватна својина)

Мале занимљивости

МНОГИ ЉУДИ СУ ЖИВОТИЊАМА НЕСИМПАТИЧНИ

Познати пријатељ животиња и научник фон Берлеши изнео је занимљива опажања како се држе животиње према појединим људима. Када је још као ђак живео у неком интернату, имали су тамо припитомљеног пацова. Тај је био врло поверљив, долазио на позив и са свакима ђацима се спријатељио. Само једнога није могао да трпи и чим би га спазио, фрчао је и бежао, иако му овај никаква повода за то није давао.

Многи људи су сами криви што их се животиње плаше или их чак и мрзе. То се нарочито да видети у зоолошким баштама, када поједини неразумни посетиоци маме животиње разним посланицама да дођу до гвоздених решетки, а онда им ништа не даду. Нарочито драже радо мајмуне и смеју се када се они на ту превару разбесне. Није чудо што те иначе мирне животиње често пута уједу или огребу посетитоца, кад им се сувише приближе. Отуда често табла с натписом: „Пажљиво! мајмуну гресу и уједају!“

Ко се више задржава у близини животиња може да опази како оне неким чудним инстинктом знају да оцене људе и да осете ко им је наклоњен и ко им жели добра. Ко мајмуну покуша да однесе храну, тај је заувек онемогућен с њима добре односе. Свака животиња брани своју храну. Велике грабљиве птице, које су иначе наклоњене својим чуварима, чим приме порцију меса фрче на њих кад се враћају. То није из неке злоће или притворства, већ из урођеног нагона да се брани храна, која би им могла бити одузета. Такав случај имамо и са домаћим псима који, кад је до, реже и на самог господара ако им се приближи. Тек нека блага реч може пса да умири.

Свака животиња, нарочито домаћа, има фини осећај да ли је неко пријатељ животиња или није. Ко нешто са њима поступа, моћи ће да има с њима добре односе па ма биле у питању и најнеприступачније животиње.

Спикер дубоко уздахну ваздух:

— Драги слушаоци! Управо сте могли из најаутентичнијег извора сазнати колико је стара ова секира, под којом је пало на хиљаде стабала. Па ипак, моја драги слушаоци, ако бисте могли да будете овде са мном, зачудили бисте се, како је ова секира добро очувана, како уопште не изгледа стара. Општрица блешти и сија се као да је нова, а то долази отуда што се секира и сада још марљиво употребљава. Али се зато с њоме поступа с пуно пажње, пажње која се исказује само веома драгом предмету. Нисам ли право? упита спикер још једном оба брата.

Трифун и Мика климнуше главом, а Трифун одговори:

— Наравно да се секира мора неговати, како би човек с њоме могао сваки дан да ради. Тако је на пример потребно да се општрица секире намени сваке пете године.

— А сваке друге године мора се променити и дршка! додале Мика.

А затим су оба брата једнодушно потврдили:

— Како је то већ учинио отац нашега деде, наш дед и наш отац, тако смо и ми на нашу породичну секиру обраћали највећу пажњу: сваке пете године нова општрица, а сваке друге године нова дршка!

С. В.

Лета Господњег 1944 завладала је нека чудна епидемија у Београду. Ваљда по угледу на оне „плаве крви“, многи су београђани променили своје резиденције, удаљили се од београдске вресе, дупе трамваја, жуке аутомобилских мотора и њихових сирена, које просто парају уши... И само из ових безначајних ситуација, као и због несносне врућине, која је ове године јача и чешћа него икада до сада напустили су своје станове у вишеспратницама са свим могућим и немогућим комфоном и повукли се у тих и миран живот негде на периферију у партерне „виле“, или, промене ради и чистог ваздуха, на села у кухиње, амбаре, шупе, таване, колибе.

Ова епидемија није мимоишла ни тајвине мудраце „Централе за хумор“ Аду Цветковића, Блаженку Каталинић.

Николу Гашића, Ану Паранос, младог Огњановића и многе друге. — Разлика између једних и других је, што су се „мудраци Талијиног храма“ желећи да искористе ваздух из прве руке и да извуку предратне и послератне реуматичне флексе, квасећи чешће ноге у Саву или Дунав, сместили на Калемегдан одмах иза кулиса познате летње позорнице.

И док други живе без неке нарочите промене, дотле ова мада симпатична група има свој засебан живот и свој специјалан „Аџин распоред“, по коме се управља.

Знак за устајање је ку-ку-ре-ку — „увертира денгхорна из заједничког кокошарника“. А само минут касније појављује се разбурушене косе, без паучара на носу, у кратким сахарским панталонама, без кошуље оснивач, домаћин, помандант, редитељ, глумач и још читаво туче титула, Аџа Цветковић. Пошто је једним намргођеним погледом обухватио цео логор или „бункер“ и како се то каже, напунио плућа свежим јутарњим ваздухом, пљудну остатке ни-

котина и поновно на свој начин команду, започиње убавезна јутарња гимнастика. Ту се истина не изводи незнам шта, али тек Аџа гарантује да ће реговати пулени Госпођа Паранос, до краја сезоне (које сезоне?) имати десетак килограма мање и да ће бити феши као дурица од..., е, то је професионална тајна; Гаша, да ће бити такав лакоатлетичар да га, на знак сирене, неће стићи никакав маратонац; Блаженка — редак примерак за сваку ревију; и најзад Огњановићу прориче, поред дасака, сјајну боксерску и рвачку каријеру.

Гимнастика се завршава кад „рајска птичица“ проговори. „Јавила она црно или бело, ми смо ту, а као што видите и бункер није далеко“... После овога настаје породично консултовање и припремање дневног obroka. Истина је да се Аџа одметнуо од осталих и постао вегетеријанац. Али зато он свакодневно фабрикује по неки „нови витамин“. Реговати специјалитети су за сада „витамини“: „А“, „Б“, „В“, „Г“, „Д“ и „Б“. Упркос ових проналазака, последњих дана је био нешто забринут. А кад му је Гашић то приметио одговорио је тужно: „Море мани ме, бре, Гапо... отићиће сва слова наше азбуке на моје витамине“...

За овим настаје дотеривање јутарње тоалете, резиденције, по вољи сунчање или туширање, одржавање дворишта и кошење траве за домазлук итд. итд.

— А кад имате пробе?
— А то... реда ради и одржавања ковдиције кад стигнемо...

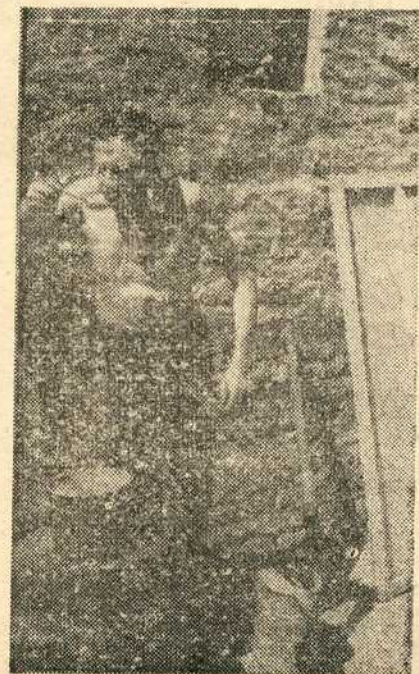
— Па како онда научите улоге?!

— Е, то је наш патент!

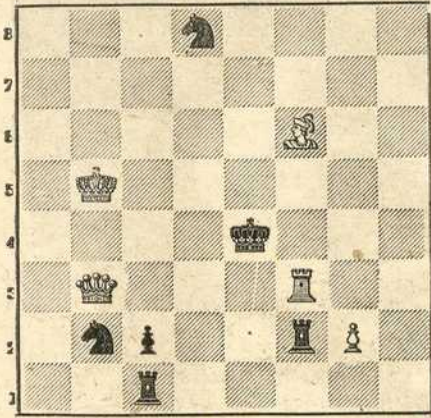
И док смо одлазили одјекнула је калемегданским зидинама Аџина заповест: „Пажња... пажња... Сви на бину!...“

М. А. Т.

Снимци: М. А. Тодоровић

Проблем бр. 136
 Ј. Е. ФУНК

Бели вуче и даје црне мат у два по-теза.

Решење проблема број 135 (А. Гарга): g5-g6!

Игра краљичиног пешака

1. Бели: Мос. — Црни: Херлинг
- 1) d2-d4, d7-d5; 2) Sg1-f3, Sg8-f6; 3) Lc1-g5, e7-e6; 4) e2-e3, c7-c6; 5) Lf1-d3, Sb8-d7; 6) Sb1-d2, Lf8-e7; 7) 0-0 0-0; 8) c2-c3, Tf8-e8; 9) Dd1-c2, h7-h6; 10) Lg5-h4, e6-e5; 11) d4-e5, Sf6-g4, 12) Lh4-g3, Le7-f8; 13) e5-e6! Te8-e6; 14) Ld3-f5, Sg4-e3; 15) f2-e8 Te8-e3; 16) Tal-e1, Te3-e1; 17) Tf1-e1, Sd7-f6; 18) Lf5-d3, Lf8-d6; 19) Sf3-e5, Dd8-c7; 20) Sd2-f3, Lc8-e6; 21) h2-h3, Sf6-d7; 22) Lg3-h2, Sd7-c5; 23) Ld3-h7+, Kg8-h8; 24) Lh7-f5, Le6-f5; 25) Dc2-f5, Kh8-g8; 26) Kgl-h1, Ta8-e3; 27) Te1-f1, g7-f6; 28) Se5-g4, Ld6-h2; 29) Sg4-f6+, g7-f6; 30) Df5-g6+, Kg8-f8; 31) Dg6-f6+, Kf8-g8; 32) Df6-g6+, Kg8-f8; 33) Sf3-e5+, Kf8-e7; 34) Dg6-f6 mat.

Да ли знате?

ПИТАЊА:

1. Ко је пронашао хартију?
2. Ко је увео рачунање година од Христовог рођења, овако како ми данас рачунамо?
3. Од када је Ватикан седиште папа?
4. Која је најстарија црква на свету?
5. Од када се пије чај?
6. Ко је наследио Мухамеда после његове смрти?
7. Ко је пронашао алкохол, сумпорну киселину, сунце тангенту и контогенту?
8. У Нанчу постоји Веле-кула, позната нам је како је она постала? Да ли је и пре ње било оваквих кула?
9. Кад су у Америци продати први Црни као бовови?
10. Који је владар добио од папе разрешење од поста?

Одговорите одлучно Да или Не

1. Да ли је Мртво Море море?

2. Да ли су сви енглески краљеви звани енглески?

Тачни одговори: 1 — Не. Мртво Море у самој ствари и није море већ једно велико језеро, које се налази у Палестини и у које се улива Јордан.

2 — Не. Енглески краљ Ђорџе Први није знао енглески, јер је био Немач. Живео је од 1660 до 1727 године.

Који је одговор тачан?

- 1 — Микробиотика је:
 црста филозофије
 једна наука
 уибеник
 апаат
- 2 — Реторомани су:
 етаинско племе
 чланови једног модерног друштва
 врта спортиста
 становањини једног града

Тачни одговори: 1 — Микробиотика је наука која проучава како треба живети па да се почне дубока старост.

2 — Реторомани су остаци старих Римљана у Швајцарској (оно исто што су код нас Цинцари). Имају свој засебан језик и

живе у планинским долинама кантона Граубиндена у околини познатог лечилишта за грудоболне Давоса. Рачуна се да их нема више од педесет хиљада.

Размислите мало

ЧЕТИРИ КРАТКА ПИТАЊА ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ?

1. Да ли Колубар има дужи ток од Млаве?
2. Да ли ушће Дрине има вишу надморску висину од ушћа Тимока?
3. Да ли се Књажевац увек тако звао?
4. Да ли Моравом плове бродови?

ПОДЕЛА ЈАБУКА

У корпи су четири јабукe. Поделите их међу четири лица тако да сваки добије по једну јабуку, а да поред тога једна јабукe остане у корпи.

Они који неће моћи на овај начин да поделе јабукe нека потраже одговор у идућем броју.

ДА ЛИ ВАМ ЈЕ ПОЗНАТО?

Пузавац може и стрмоглавце да се опшута низ дово!

НЕКИНУТ СЕ И ТО НЕЗНА!

- Да ли је правилно речено када се каже:
- 1) Магаре рже.
 - 2) Свиња грочке.
 - 3) Теле њаче.
 - 4) Коза режи.
 - 5) Славу цврчи.
- Можете ли да одговорите на ова питања? Ако не, потражите одговор у идућем броју.

Укршћене речи

	1	2	3			8	9	10
1	б	ч	м	4	5	6	7	р
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8	а	с	п	а	а			
9	а	о	а	а				
10	а							

Водоравно: 1) Органи за чуло вида. — Место у Мађарској. 2) Опера од Чајковског. 3) Бог лепоте. — Наши стари златни новац. 4) Другој. — Пољопривредна алатка. 5) Тројска биљка — Недостатак. — 6) Тројско дудило — Брдо. 7) Рикање — Улога. 8) Сто — Страно мушко име (у надежу). 9) Дело од Пека Лондона. 10) Сад овог гонетника (провинцијализам) — Део коњске опреме.

Усправно: 1) Узвик — Овамо. 2) Улог у покрету. — Дедалов син — Усамљен. 3) Свечва слика — Наше женско име. 4) Марка жилета — Крупни очју. 5) Војислав — Прекаљиве 6) Први човек — Белгиски фудбалски играч. 7) Најплеменитије у човеку — Италијански шаховски мајстор. 8) Један чин из свештеничке хигијене — Марка сапуна. 9) Страно женско име — Справа за мерење тежине — Мртво тело — Суккоб народа — Река у Босни.

РЕШЕЊА

ИЗ 135 БРОЈА

Решење из прошлог броја: Водоравно: 1) Померанија. 2) Окарина — Лоз. 3) Орсити — Во. 4) Тацит 5) Праља — Јоп. 6) Рен — Слаба. 7) Вокал. 8) Ре — Алемани. 9) Ото — Умовала. 10) Монтевидео

Усправно: 1) По — Бром. 2) Око — Простор. 3) Мар — Река — Он. 4) Еро — Аналу — Т. 5) Рос — Јб — Слеме. 6) Анита — Ј — Мов. 7) Н — Агала — Ава (Ива) 8) Ил — Бопа (иуб) — Над. 9) Јовица — Ели (иле). 10) Азот — Ао.

ДЕЧЈЕ ШОУ

ЗА ДЕЦУ, ДА СЕ РАЗОНОДЕ И ПОУЧЕ

Годишња доба

Пролеће носи пвеће
 По ливади шареној.
 Лето носи купање
 У печини малој!

Јесен носи плодове
 Кукурџа, брање.
 Зима само носи
 Грудвање, санџање!

ЖИВКО КРУНИЋ,
 ученик IV разреда основне
 школе у Крупулама

Хватала је мишеве
 Сваки дан.
 А у тој кући беше
 Куче готован!

Када нема другог посла
 Оно мачку гљави.
 А кад је изгљави
 У бању је стрмоглави!

А моја га ухватила мама.
 Још са два три хака.
 Истукла је добро
 Малог веселјака!

ЖИВКО КРУНИЋ,
 ученик IV разреда основне
 школе у Крупулама

Мала редуша

Редуша сам добра,
 кућа ми је чиста:
 у њој ко у двору
 све се увек блиста.

Док спавају друге,
 ја се рано дижем
 и вадећи живо
 у свему постижем.

Па се тиме личим,
 то је за ме снаха:
 а бићу и боља
 док поврастем ваха.

ДАНИЛО ЧУТУРИЛО

Тета лија

Тета лија мала
 Крај плота је стала.
 А знате ли зашто?
 Пиле је вребала!

На једанпут пуче
 Одишну кроз честу.
 А тета ти лија
 Остале на месту!

ЖИВКО КРУНИЋ
 уч. IV разр. осн. школе

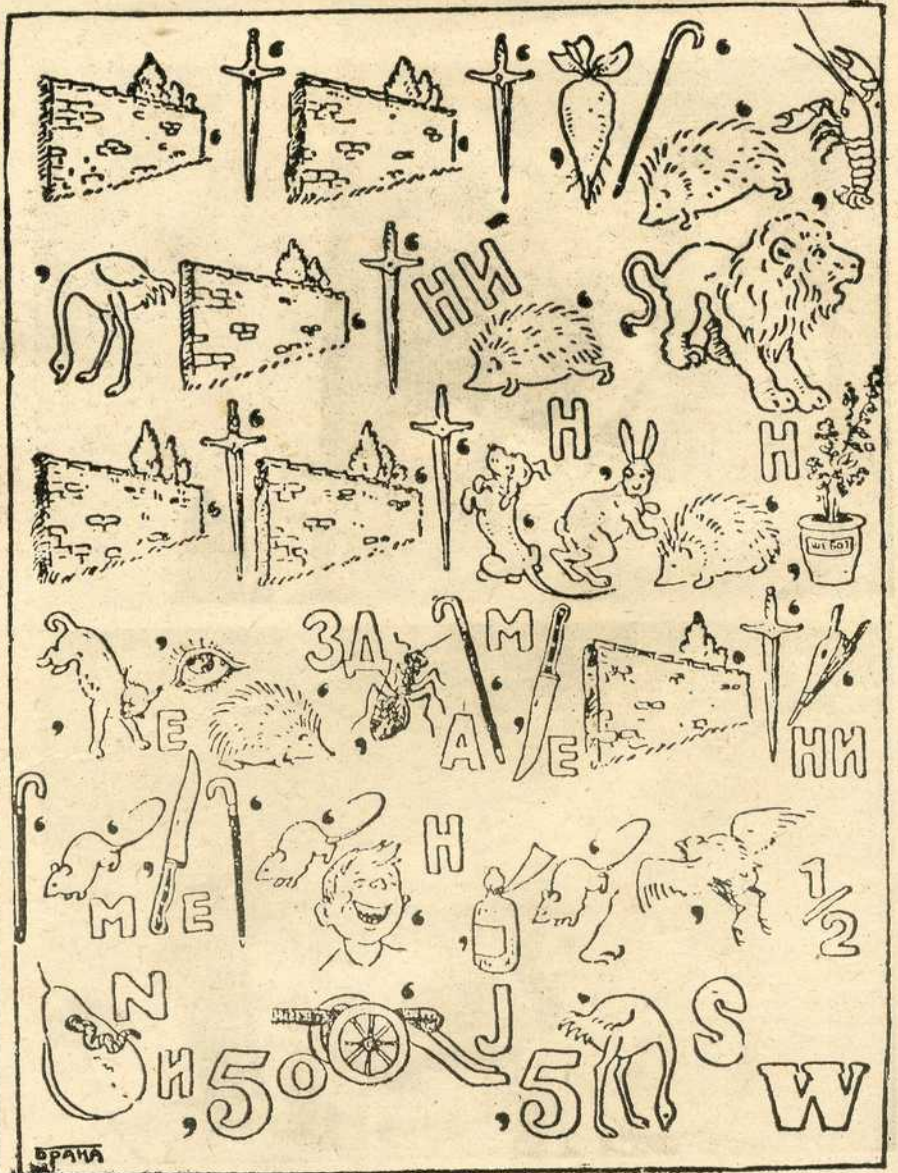
Мачка и куче

Била једна мачка
 Лепа и мила.
 А око мишева
 Здрава и чела!

Ствар је већ озбиљна, али ми и мислимо да имамо посла са озбиљним питањима!

Ребус

Мно је бити популаран, чувен, славан и вољен од многих. Али није лако, а често ни угодно. Они који вас воле, који вам тапшу, који се одушевљавају вама, траже од вас да им као узврат за то посветите макар мало пажње, да их макар само погледате, да их чујете, да прочитате њихова писма, која су вам у одушевљењу писали, па макар на њих и не одговорили, или да им бар поклоните аутограм.

То нарочито важи за познате, чувене и славне филмске глумце, а још више за глумице, којима се млади људи, гледајући њихову игру на филму, одушевљавају, сањају о њима и у свом заносу шаљу им писма, моле аутограме, па им чак изјављују и љубав.

Погледајте Илазу Вернер како се смешка читајући писмо једног од многих обожаваоца.

Марија Рек прима свакога дана много писама. На нека одговара, неким шаље аутограме. А то захтева доста времена.

Марија Холст поделила је много својих слика са посветом, а оних који је за то моле све је више и више.

Анели Рајнхолд сваког јутра прегледа своју пошту.

Колико писама? Заиста ће бити тешко да Лете Кох на све то одговори.

Национална
Мисла

